

Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Konulu Çalışmalara Dair Sistematiik Bir İnceleme

A Systematic Review of Studies on Teacher Training in Turkey

Ayşe Ahsen Talu¹, Erdoğan Tezci²

¹Sorumlu Yazar, Arş. Gör. Dr., Balıkesir Üniversitesi, ahsentalu@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0002-7515-5301>)

²Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi, erdogan.tezci@hotmail.com, (<https://orcid.org/0000-0003-2055-0192>)

Geliş Tarihi: 21.12.2024

Kabul Tarihi: 09.06.2025

ÖZ

Öğretmen eğitimi, özellikle gelişmiş ülkelerde eğitim sistemlerinin niteliğini belirleyen önemli unsurlardan biridir. Bu doğrultuda, çağdaş eğitimin sürekliliği ve toplumsal kalkınmanın sağlanabilmesi, nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesiyle doğrudan ilişkilidir. Nitelikli bireylerin yetişmesi, yeterli bilgi, beceri ve mesleki yeterliliklere sahip öğretmenlerin rehberliğinde sağlanabilir. Bu nedenle, öğretmen yetiştirme programlarının çağın gereklilikleri doğrultusunda yapılandırılması; öğretmen adaylarını donanımlı öğretmenler olarak yetiştirmesi ve küresel eğitimsel gelişmelere uyum sağlayabilecek özelliklere sahip olması beklenmektedir. Bu çalışmada “Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme” konusundaki çalışmalar sistematiik derleme yoluyla analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında 2020-2024 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde yer alan lisansüstü tezler taranmıştır. Çalışmalar, Preferred Reporting Items for Systematic Review and Meta-Analysis (PRISMA) ilkeleri uyarınca raporlanmıştır. Dahil etme/hariç tutma kriterleri kapsamında 24 çalışma incelenmiştir. İnceleme sonucunda en çok çalışmanın 2021 yılında yapıldığı ve yüksek lisans düzeyinde olduğu görülmüştür. Çalışmalarda ağırlıklı olarak nitel araştırma yönteminden yararlanıldığı anlaşılmıştır. İncelenen çalışmaların büyük bir kısmı ise eğitim programları ve öğretim bilim dalında yürütülmüştür. Çalışmaların 17 farklı üniversitede yürütüldüğü görülmüştür. Çalışma grupları/örneklemelerde sıklıkla öğretmenler, öğretmen adayları ve öğretim elemanları yer almıştır. Türkiye’de öğretmen yetiştirme sürecine ilişkin yapılan bu inceleme ile konunun hangi boyutlarıyla ele alındığı, gerçekleştirilen çalışmaların nasıl bir eğilim gösterdiğinin ortaya konulabileceği düşünülmektedir. Öğretmen yetiştirme konusunu farklı perspektiflerden ele alan çalışmaların sayısının artması alana katkı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen yetiştirme, öğretmen eğitimi, sistematiik derleme, YÖK Ulusal Tez Merkezi, PRISMA

ABSTRACT

Teacher education is a critical component in determining the quality of educational systems, particularly in developed countries. The sustainability of modern education and the achievement of social development are closely linked to the preparation of well-qualified teachers. Educating competent individuals is only possible through the guidance of teachers who possess adequate knowledge, skills, and professional competencies. Therefore, teacher education programs are expected to be designed in accordance with contemporary demands, to equip prospective teachers with the necessary qualifications, and to align with global educational developments. This study presents a systematic review of research related to “Teacher

Education in Turkey.” Postgraduate theses published between 2020 and 2024 in the National Thesis Center of the Turkish Council of Higher Education (YÖK) were analyzed. The review was conducted and reported in line with the Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) guidelines. Based on predefined inclusion and exclusion criteria, 24 theses were included in the analysis. The findings indicate that most studies were conducted in 2021 and at the master’s level. Qualitative research methods were predominantly employed. A significant portion of the theses was carried out in the field of curriculum and instruction across 17 different universities. The study samples primarily consisted of teachers, pre-service teachers, and faculty members. This review aims to highlight the dimensions through which teacher education in Turkey has been explored and to identify emerging trends. Increasing the number of studies addressing this topic from diverse perspectives is expected to contribute meaningfully to the field.

Keywords: Teacher training, teacher education, systematic review, YÖK National Thesis Center, PRISMA

GİRİŞ

Eğitimin birçok disiplinle (ekonomi, sosyoloji, siyaset, bilim ve teknoloji) olan ilişkisi (OECD, 2023; OECD, 2024a; Yazçayır & Yıldırım, 2021) ve bu alanlardaki dönüşüm, eğitim sistemlerinde reformları da zorunlu hale getirmektedir. Eğitim sistemindeki gelişmelerin temelinde ise kaliteyi yakalama arzusu bulunmaktadır. Buna bağlı olarak günümüzde etkili ve sürdürülebilir bir eğitimin önemi giderek artmaktadır (Darling-Hammond, 2006). Nitelikli eğitim için eğitimin şekillenmesinde ülkelerin sosyal, kültürel, ekonomik ve politik yapılarının ilgili olduğu da bilinmektedir (Azar, 2011). Ülkelerin sosyal ve ekonomik durumu aynı zamanda öğretmenlik mesleğinin durumu, mesleğe atfedilen değeri de şekillendirmektedir (OECD, 2024b).

Bilindiği gibi ülkenin tarihi, egemen eğitim felsefesi, kültürel ve politik yapısı kendilerine özgü eğitim sistemlerinin oluşmasında belirleyici olmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], 2015). Çelikten vd., (2005) eğitimin amacını bireylerin yaşadıkları toplum ve dünya ile uyumlu olmaları ve bu sayede çağın gerekliliklerine cevap verebilmeleri olarak tanımlamaktadır. Bu açıdan her ülkenin eğitim sisteminin kendi yapısı ve toplumsal dinamikleriyle şekillendiği de bir gerçeklik olarak değerlendirilebilir. Hiç kuşkusuz ülkelerin eğitim sistemleri ile ekonomik yapıları arasında da bir bağ mevcuttur. Kaliteli eğitim ile ekonomik büyümenin destekleneceği yönündeki görüş (Pata, 2020) bu iki kavram arasındaki ilişkiyi açıklamaktadır. Ülkelerin ekonomik gelişmişlikleri nitelikli insan kapasitesiyle ilişkilendirilmektedir. Eğitim sistemleri ise nitelikli insan yetiştirme amacına ulaşılmasında önemli bir role sahiptir. Ekonomik yapı eğitim sistemini şekillendirirken eğitim sistemi de yetiştirdiği bireyler ile ekonomiyi olumlu ya da olumsuz olarak etkileyebilecektir.

Karataş ve Çankaya (2010) da iktisadi kalkınmanın beşerî sermaye ile ilişkisini ortaya koymaktadırlar. Çünkü eğitim toplumsal ve ekonomik gelişimde ülkelerin kalkınmasında en önemli destekleyici unsur olarak tanımlanmaktadır (Altan & Özmusul, 2022). Başka bir ifadeyle eğitim ile ülkelerin kalkınma düzeyleri arasında bir ilişki mevcuttur (Önen vd., 2023; Özerbaş & Safi, 2022). Çelik Keçili ve Esen (2020) de çalışmalarıyla 1998 ile 2019 yılları arasındaki dönemi inceleyerek eğitim harcamalarının ekonomik büyümeyi büyük ölçüde etkilediğini tespit etmişlerdir. Bu nedenlerle eğitim sisteminin önemli bileşenlerinden biri olan “öğretmenlerin eğitimi” konusu üzerine çeşitli düşünceler yer almaktadır. Bu görüşü destekleyecek biçimde Yıldızhan ve Atmaca Aksoy (2023) da toplumsal refahın sağlanması ve gelişmişlik düzeyinin yukarıları taşınmasında öğretmen eğitiminin büyük bir önem arz ettiğini ifade etmişlerdir. Eğitim anlamında gelişmiş ülkelerden biri olan Finlandiya’da da öğretmen yetiştirme sistemleri ile öğretmen niteliğinin gelişimi ve güçlendirilmesine hizmet edildiği anlaşılmıştır (Tarhan vd., 2019). Öğrencilerin aile geçmişleri bir yana okuldan elde ettikleri kazanımlarda en büyük etki öğretmenlerin katkılarıyla oluşmaktadır (Hayes vd., 2006).

Öğretmenlik mesleğinin tanımı incelendiğinde mesleğe yüklenen anlamı algılamak kolaylaşacaktır. “13 Mart 1924 tarihli Orta Tedrisat Muallimleri Kanunu’nda öğretmenlik, devletin umumi hizmetlerinden talim ve terbiye vazifesini üzerine alan, müstakil sınıf ve derecelere ayrılan bir meslektir” olarak tanımlanmıştır (Akyüz, 2008). Eğitimin aktörlerinden (aile, okul, çevre, öğretim görevlisi, öğrenen ve öğretmen adayı) (Kalkan, 2017) biri olan öğretmenler sistemin önemli bileşenlerindendir (Güçlü, 2013). Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de öğretmenlik mesleğine, toplumsal beklentilerin karşılanması (Ünal, 2005) nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, kültürün genç kuşaklara aktarılması, eğitim reform çabalarının başarıya ulaştırılması gibi bir dizi roller atfedilmektedir (Orhan, 2017). COVID-19 pandemisinde de deneyimlendiği üzere öğretmenlerin, geçmişte olduğu gibi günümüz eğitim sistemlerinde özellikle eğitimin önemli bir bileşeni olduğu anlaşılmış ve Skinner’in (1958) öğretmenin öneminin yitirdiğine dair iddialarının aksine önemi gün geçtikçe de artmıştır. Çünkü öğretmen aldığı eğitim doğrultusunda eğitim sürecini organize etmekte ve programı uygulamaya koyarak eğitimin amaçlarına ulaşılmasında temel rolü üstlenmektedir. Ayrıca eğitim sistemiyle ilgili karşılaşılan sorunların çözümünde öncelikle öğretmenler ile ilgili çalışmaların gerçekleştirilmesi yoluna gidildiği de bilinmektedir (Atik Kara, 2023). Bu nedenle öğretmenler eğitimin uygulamada nasıl bir hal alacağına ilişkin belirleyici konumdadır.

Türkiye’de öğretmen eğitimi konusuna gelindiğinde ise köklü bir geçmişe sahip olduğu ifade edilebilir. 20 Temmuz 1982 tarihi 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile öğretmen eğitimine ilişkin bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemeye göre öğretmen eğitimi Millî Eğitim Bakanlığı ile iş birliği içinde yürütülmek üzere üniversitelere devredilmiştir. Bu sayede öğretmenlik mesleğinin kapsamı ve gelişimine ilişkin önemli bir adım atıldığı söylenebilir. Üniversitelerde Eğitim Bilimleri Bölümlerinin kurulması ve dört yıllık lisans programlarına geçilmesi, öğretmen eğitimine verilen önemi gösteren olumlu adımlardandır. Sosyal, ekonomik ve politik değişimle birlikte öğretmenlere ilişkin beklentiler de doğal olarak değişim göstermiştir.

Son yıllarda öğretmen kalitesi politik tartışmaların da odağında yer almıştır (Connell, 2009). Özellikle 21.yy bağımsız ve daha özgür bireylere vurgu yapan hızlı bir toplumsal dönüşüme neden olmuştur. Bu değişim, Türkiye’de “yüksek kaliteli öğretmen” yetiştirme hedefiyle öğretmenlerin eğitiminde de değişikliklere yol açmıştır. Bu hedef doğrultusunda öğretmen yetiştirme konusunda farklı bakış açılarıyla gerçekleştirilen her bir çalışma nitelikli öğretmen yetiştirmenin nasıl olması gerektiğine dair bilgiler sağlamaktadır.

Öğretmen yetiştirme konusu ile ilgili yürütülen çalışmalar konunun hangi boyutları ile ele alındığının anlaşılması ve açıklığa kavuşturulması için önemlidir. Yıldırım’a (2013, s.176) göre Türkiye’deki öğretmen eğitimi araştırmaları da beş grup altında toplanabilir:

- “1. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik algı ve tutumlarında eğitim sürecinde meydana gelen değişimler öğretmen eğitimi programları,
2. Öğretmen adaylarının kendi öğretmenlik yeterliklerine ilişkin algıları,
3. Öğretmen adaylarının, öğretim elemanlarının ve uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik yeterliklerine ilişkin algıları, okul deneyimi,
4. Öğretmen eğitimi programlarının bir bütün olarak veya bir parçası olarak değerlendirilmesi ve
5. Öğretmen eğitimi süreçlerinin öğretmen adaylarının bilgi, beceri ve tutumları üzerindeki etkisi”dir.

Literatür incelendiğinde öğretmen eğitimi/öğretmen yetiştirme konulu çeşitli araştırmalar olduğu görülmüştür. Yaman (2019) öğretmen yetiştirme konulu çalışmalarla ilgili karşılaştırmalı bir eğitim araştırması gerçekleştirmiştir. Ayaz vd., (2015) 2006-2012 yılları arasında öğretmen eğitimi ile lisansüstü tezleri incelediği bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Akarsu vd., (2020) 2006-

2018 yıllarındaki sosyal bilgiler öğretmen eğitim programına yönelik incelemelerde bulunmuşlardır. Adıgüzel ve Sağlam (2009) ise öğretmen eğitiminde program standartları ve akreditasyon çalışmalarını inceleyerek kalite standartlarının gerekliliği ve önemini açıklamayı amaçlamıştır. Öğretmen yetiştirme standartları konusunda gerçekleştirilen çalışmalar (Aydın & Kaya, 2019; Kaya, 2016; Mentiş Taş, 2004) olduğu da görülmüştür. Öğretmen yetiştirme sürecine ilişkin standartlaşmanın sağlanması öğretimin kalitesi ile ilişkilidir. Her sınıfta öğretimin kalitesi aynı değildir çünkü her eğitimci sınıf ortamına eğitimi, deneyimi, öğretmenlik tarzı ve yeteneklerine göre aktarımlarda bulunmaktadır (Lindgreen vd., 2022). Bu nedenle öğretmen yetiştirme programlarında standartlaşmanın devamlılığının önemli olduğu ifade edilebilir.

Ünver (2021) ise öğretmen eğitimini program çalışmaları kapsamında incelediği bir araştırma yürütmüştür. Literatürdeki çalışmalarda öğretmen eğitimi/yetiştirme sürecinin farklı bakış açılarıyla ele alındığı görülmüştür (Martínez Valdivia vd., 2023; Mkrtchyan & Gurin, 2021; Peon, 2020; Safhi vd., 2009).

Geçmişteki çalışmaların aksine bu çalışma, sistematik bir şekilde gerçekleştirilmiş ve yakın bir zaman aralığının incelenmiş olması açısından da önemli görülmektedir. Ayrıca bu çalışma ile öğretmen eğitimi/yetiştirme ile ilgili gerçekleştirilen çalışmaların nasıl bir eğilime sahip olduğunun anlaşılması noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir. Öğretmen eğitimi/yetiştirme konulu çalışmalardaki eksikliklerin ortaya konulabileceği de düşünülmektedir. Her bir analiz ve incelemenin öğretmen yetiştirme/eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalara ilişkin düzenli ve sistemli bilgi sunması beklenmektedir. Öğretmen eğitimi ile ilgili gerçekleştirilen çalışmalar öğretmen eğitimine ilişkin reformları da anlaşılır kılmaktadır (Aypay, 2009). Bu çalışma ile 2020-2024 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde (YÖK Tez) yer alan öğretmen yetiştirme konulu çalışmaların sistematik derleme yoluyla incelenmesi amaçlanmıştır.

1.1. 21.yy'da Öğretmen Özellikleri

Geçmişten günümüze öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler ile ilgili kuşkusuz büyük bir değişim olduğu söylenebilir. Ayrıca öğretmenler değişen toplumun öncüleri arasında yer almışlardır (Lieberman & Pointer Mace, 2008). 21.yy'da bireylerin sahip olması gereken özellikler doğrultusunda yetiştirilmesinde sorumlu bir öğreten olarak öğretmenlere çeşitli sorumluluklar düştüğü de bilinmektedir (Uyar & Çiçek, 2021; Voinea, 2019). Allen vd., (2019) 21.yy'da öğretmen eğitiminde mesleki deneyimin yeniden yapılandırılması gerektiğine vurgu yapmaktadırlar.

21.yy ekseninde çeşitli kurum, kuruluş ve bireyler tarafından da yaşamak ve öğrenmek için gereksinimlerin ne olduğunu inceleyen çalışma da mevcuttur (Kereluik vd., 2013). Moore (2004) "İyi öğretmen" isimli çalışmasında yetkin zanaatkar, iyi bir uygulayıcı ve karizmatik bir öğretmen modelini ortaya koymuştur.

21.yy'da öğrenmenin sağlanmasına rehberlik edilmesinde çeşitli yöntem, teknik, araç ve gereç kullanımına yer verilmektedir (Kozikoğlu & Özcanlı, 2020). 21.yy becerilerine sahip öğretmenler ile öğrenmenin istenilen şekilde ve nitelikte gerçekleştirilebileceği söylenebilir. Öğretmen eğitim programlarına getirilen eleştirilerin nedeni birbiriyle ilişki olmayan derslerden oluşan geleneksel programların zayıflığı yönündedir (Darling-Hammond, 2006). Jan (2017) ise 21.yy öğretmenlerinin öğrencilerini yüksek kalitede yetiştirebilmeleri için nitelikli öğretmen yetiştirme programlarına olan ihtiyacı belirtmiştir. 21.yy öğretmen özelliklerinin 21.yy becerileri ile ilişkisi olduğu ifade edilmektedir. 21.yy becerilerinin en önemli özelliği çağın ihtiyaçlarıyla ilgili ve çağın gerektirdikleri becerilerle olan bağlantısıyla açıklanabilir (Coşkun, 2022). Eğitim sistemlerinin, öğretmen ve öğrencileri bu becerileri kazandıracak şekilde yenilenmesi ihtiyacı bulunmaktadır (Göçen vd., 2020).

Öğretmenler 21. becerilerini geliştirme noktasında öğrencileri desteklemektedir. Öğretim sürecinde kullandıkları çağdaş strateji, yöntem ve teknikler ile içeriğin bilişsel ve sosyal becerileri

gelişimini desteklemektedirler. Bu sayede öğrencilerin kazanmış oldukları bilgi ve becerileri hayatlarında kullanmaları beklenmektedir (Alismail & McGuire, 2015). Öğretmenlerin 21. yy becerilerini geliştirebilmeleri bu becerilere sahip olmaları ve kullanabilmeleriyle de ilişkilidir.

1.2. Öğretmen Eğitiminde “Nitelik”

1926 yılında TBMM’de başta olmak üzere geçmişten günümüze öğretmen yetiştirmenin önemi dile getirilmiş, hükümet programları, kalkınma planlarında da bu konuya her dönemde yer verilmiştir (Bakay, 2006). Öğretmenlik kavramı geçmişte yalnızca bilgi aktarımı göreviyle sınırlandırılmıştır. Öğretmenlik meslek eğitiminin kurumsallaşmasının tarihi ise 19.yy’a kadar gitmektedir (Oktay, 1991). Bu kurumsallaşmayla birlikte öğretmen eğitiminin niteliği çokça tartışılmıştır. Nitelikli öğretmen yetiştirme ve bu öğretmenlerin profesyonelleşmesi sıklıkla tartışılacak konulardandır (İlter, 2022). Çünkü öğretmenlerin niceliği ve niteliği ülkenin gelişmişliğiyle ilişkilendirilmektedir (Parlar & Halisdemir, 2020).

Eğitim sisteminin niteliğinin öğretmen eğitimi ile ilişki olduğu bilinmektedir (Bostancı vd., 2023). Nitelikli öğretmen yetiştirme konusu tüm ülkeler için dikkate değer bir konudur. Eğitim kurumları ve öğretmen niteliğinin belirlenmesinde bazı göstergeler bulunmaktadır. Sınav puanları, okulun akademik ve sosyal olanakları, öğrenci nitelikleri, eğitim kurumundaki bireyler arası ilişkiler ve öğretmenlerin performans durumları bu göstergelerdendir (Özdemir, 2016). Ayrıca öğretmen kalitesinin ise öğrenci performansı ve öğrenme deneyimi üzerinde etkili olduğu bilinmektedir (Han, 2012). Bu bilgiyi destekleyecek şekilde öğretmen kalitesinin öğrenci başarısını artırdığı da bilinmektedir (Harris & Sass, 2011).

Öğretmen eğitiminde ortak bir anlayış oluşturma ve aynı niteliğe sahip bireyler yetiştirme önem göstermektedir (Adıgüzel, 2008). Herkesin aynı eğitimi alması eşitliği sağlarken doğru metodolojinin kullanılması kalitenin oluşmasına katkı sağlayacaktır (Haseena & Mohammed, 2015). Eğitimde kalite ve verimlilik için öğretmen niteliklerinin büyük bir payı olduğu söylenebilir (Ayaz vd., 2015; Erben Keçici, 2011; Kadınşah vd., 2023). Eğitim sistemindeki reform hareketlerinin başında öğretmen kalitesinin artırılması konusu bulunmaktadır (Kavak & Baskan, 2009).

Günümüzde her ne kadar öğretmen istihdamı önemli bir sorun olarak görülse de bir başka sorun da öğretmenlerin niteliği ile ilgilidir (Safran, 2014). Liston vd., (2008) öğretmen kalitesinin tanımlanmasının sorunlu ve zor olduğundan bahsetmektedirler. Aslında kalite kavramı eğitimde sıklıkla kullanılan bir terim olmakla birlikte standartlar, yeterlilikler, akreditasyon ve tescil gibi uygulamalara yönelik argümanları desteklemek için de kullanılmaktadır (Loughran, 2017). Öğretmen yetiştirme süreciyle ilgili gerçekleştirilen adımlar günün ihtiyaçları paralelinde gerçekleştirilir. Örneğin cumhuriyetin ilk yıllarında ülkedeki öğretmen açığını kapatmaya yönelik çalışmalara yer verilmiş olsa da (Ergün, 1987) günümüzde bu durum yerini nitelikli öğretmen yetiştirme sorunlarına bırakmıştır. Her ne kadar öğretmen kalitesinin artırılması konusuna yoğun bir ilgi duyulsa da literatürde bu konuda yeterince kesinlik ve uzlaşma olmadığı düşünülmektedir (Wilson, 2011).

YÖK tarafından 1999’da başlatılan akreditasyon çalışmaları eğitimde kalitenin sağlanması ve nitelikli öğretmen yetiştirmeye yönelik girişimlerden biridir (Ayas, 2009). “Yükseköğretimde akreditasyon, akademik kalite, saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun bir aracıdır (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2019).” Günümüzde olduğu gibi geçmişte de öğretmen yetiştiren programlarda dersler ve içeriklerin çağdaş gelişmeler ve bu bağlamda açığa çıkan ihtiyaçlar ekseninde yeniden geliştirilmesi gerektiği konusu üzerinde durulmaktadır (YÖK, 1998). Akreditasyon çalışmaları da ülke genelinde nitelikli öğretmen yetiştirilmesi ve birliğin oluşturulmasında önemli gelişmelerdendir.

ABD gibi birçok ülke öğretmen yetiştirme programlarının kalitesine ilişkin farklı amaç ve yöntemlerle değerlendirmeye yönelik çok sayıda sisteme sahiptir (Feuer vd., 2013). Nitelikli

öğretmene erişebilmenin nitelikli öğretmen eğitimi ile mümkün olabileceği söylenmektedir (Çoban, 2015; Yüksel, 2015). Öğretmenlerin etkililiğine dair yapılan değerlendirmeler ve performanslarına yönelik geri bildirimlerin öğretmen işgücü kalitesini artırmada yararlı olacağı da bilinmektedir (Goldhaber, 2015). Ayas'a (2009) göre öğretmenlik bilgi ve becerilerinin kazanılmasını içeren öğretmen yetiştirme programları bütün ülkeler için benzerlikler barındırır da nitelikli öğretmen yetiştirme esas mesele olarak kabul edilir.

1.3. Öğretmen Eğitiminde “Yeniden Yapılanma”

Ülkelerin öğretmen eğitim sistemlerine yönelik gerçekleştirmiş oldukları yeniden yapılanma hareketlerinin temelinde öğretmen yetiştirme programına yönelik eleştiriler ve nitelikli öğretmen yetiştirme düşüncesi yer almaktadır (Yıldırım, 2011). OECD'nin “Öğretmenler Önemlidir” isimli raporunda yirmi beş ülkede öğretmenlere yönelik öğretmen işgücü, nitelikli öğretmen meselesi ve bu öğretmenlerin sistem içinde nasıl tutunabilecekleri gibi konularda detaylı analizler gerçekleştirilmiştir. Bu analizler ekseninde ülkelerin öğretmen yetiştirme politikalarına ilişkin seçenekler sunulmaktadır (OECD, 2005). Öğretmen yetiştirme programlarında yeniden yapılanmaya ilişkin çok sayıda uygulamaya yer verildiği bilinmektedir. Bu uygulamalar nitelikli öğretmen eğitimi için yapılması gereken adımları içermektedir.

Yeniden yapılanmanın altında öğretmen yetiştirme programlarının teknolojik gelişim ve değişimlere entegre edilebilmesi düşüncesinin olduğu söylenebilir. Özellikle 21.yy'daki değişimler yetiştirilen bireylere yönelik beklentileri değiştirmiş başta eğitimi sistemi ve beraberinde toplumsal sistemlere önemli sorumluluklar yüklemiştir (Özmuş, 2012). Aynı zamanda 21.yy becerileri ve yeterliliklerine uygun öğretmen eğitimi önem teşkil etmektedir (Tutkun, 2010; Tutkun & Aksoyalp, 2010). Bu açılardan öğretmen eğitiminde sürekli güncelleme ve gelişmeye imkân sağlayacak şekilde düzenlemelerin yapılmasının gerektiği düşünülmektedir. Hem Türkiye'de hem de bazı OECD ülkelerinde 21.yy becerileri odağında eğitim politikaları belirlenmiştir (Hamarat, 2019). Ayrıca temel eğitim alanında gerçekleştirilen dönüşümler de öğretmen eğitimi alanına yansımakta ve beraberinde çeşitli yasal düzenlemeler gerçekleştirilmiştir (Aksoy & Gözütok, 2014).

Öğretmen eğitiminin teori ve uygulamasında görülen uyumsuzluklar öğretmen eğitiminin etkililiği hakkında endişelere yol açmaktadır (Korthagen, 2010). Bu farklılıklar yani teori ve uygulamanın paralellik göstermemesi öğretmen yetiştirme sürecine ilişkin politikalar geliştirilmesini gerektirmektedir (Balkar, 2014). Öğretmen yetiştirme sürecinin iki boyutundan biri teorik bilgi ise bir diğer boyutu uygulamanın önemi ve varlığıdır. Öğretmenlik mesleği ile ilgili yapılan bazı yasal düzenlemeler ise öğretmenlik mesleğinin seçiminde, itibarının artmasında önemli görülmektedir. Kanunlar ve hükümet programlarıyla “eğitim” süreci ile ilgili ortaya atılan adımlar dikkate alındığında öğretmen yetiştirme sürecinin önemi açığa çıkmaktadır (Güçlü, 2013). Öğretmenlik mesleğine ilişkin yeniden yapılanma ile ilgili güncel bir gelişme ise 18 Ekim 2024 tarih ve 7528 numaralı kanun ve bu kanunun getirdikleridir. Kanunun amacı, “eğitim öğretim hizmetlerini yürüten öğretmenlerin seçilmelerini, yetiştirilmelerini, atanmalarını, haklarını, ödev ve sorumluluklarını, ödül ve cezalarını, kariyer basamaklarında ilerlemelerini ve öğretmenlik mesleğine ilişkin diğer hususlar ile Milli Eğitim Akademisi'nin kurulması, görevleri, teşkilat yapısı ve personeline ilişkin konuları düzenlemektir.” Eğitimle ilgili atılan adımların etkilerinin belli bir süreç gerektiriyor olması söz konusu kanunun etkilerinin uzun vadede elde edilebileceğini düşündürmektedir.

Eğitim alanında elde ettiği başarı ile dünya çapında dikkat çeken Finlandiya ve Singapur gibi ülkelerinde öğretmen yetiştirme programlarına öğrenci seçiminin çok aşamalı sınavlar ile gerçekleştiriliyor olması (Baskan vd., 2013; Teo & Khoh, 2015) yeniden yapılanmanın öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci seçiminden başlanabileceği hakkında fikir sağlamaktadır. Öğretmen yetiştirme konusundaki lisansüstü çalışmaların incelenmesine dayanan sistematik derlemenin, konuyla ilgili literatürün bütüncül bir perspektiften incelenmesine ve değerlendirilmesine fırsat

sunacağı söylenebilir (İlgün-Dibek & Toptaş, 2023). Bu bilgiler ışığında öğretmen yetiştirme konusunda gerçekleştirilen lisansüstü çalışmalar incelenerek aşağıdaki sorulara yanıt verilmesi amaçlanmıştır.

1. Lisansüstü çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Lisansüstü çalışmaların alanlara göre dağılımı nasıldır?
3. Lisansüstü çalışmaların yürütüldüğü bilim dallarına göre dağılımı nasıldır?
4. Lisansüstü çalışmaların üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
5. Lisansüstü çalışmaların türlerine göre dağılımı nasıldır?
6. Lisansüstü çalışmaların araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
7. Lisansüstü çalışmaların örneklem/çalışma grubuna göre dağılımı nasıldır?
8. Lisansüstü çalışmaların amaçları nelerdir?

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Bu teknik dokümanların toplanması, incelenmesi, sorgulanması ve analiz edilmesini içermektedir (Sak vd., 2021). Sistematik derleme yoluyla inceleme gerçekleştirilmiştir. Sistematik derlemenin geleneksel derlemeye tercih edilmesinin nedeni standartlaşmış bir dizi yönergeye bağlı olarak (Snyder, 2019) ve araştırma soruları gibi kesin kriterler doğrultusunda incelemenin gerçekleştirilmesidir (Lawson vd., 2015). YÖK Tez’de yer alan lisansüstü tezler PRISMA (Sistematik İncelemeler ve Meta-Analizler için Tercih Edilen Raporlama Öğeleri) ilkeleri esas alınarak incelenmiştir (Page vd., 2021).

2.2. Çalışmanın Geçerlik ve Güvenirlik Süreci

Çalışma kapsamında gerçekleştirilen sistematik derlemede geçerliğin ve güvenirliliğin sağlanması için çeşitli süreçler izlenmiştir. İlk olarak sistematik derlemenin PRISMA akış diyagramına uygun olarak gerçekleştirilmiş olması geçerlik için gerek duyulan yöntemsel ayrıntıları ortaya koymaktadır (bkz. Şekil 1). Buna ek olarak sistematik derlemelerdeki yanlılık riskinin azaltılması amacıyla ROBIS (Risk of Bias in Systematic reviews) standartlarından yararlanılmıştır (Whiting vd., 2016). Tablo 1’de çalışmanın yanlılık riskinin değerlendirilmesine ilişkin ROBIS standartları çalışmanın yazarları tarafından değerlendirilmiştir.

Tablo 1*ROBIS Standartları*

Aşama	Standartlar	Gerçekleştirilme Durumu
1. Aşama	Uygunluk değerlendirme (Opsiyonel)	Evet
2. Aşama		
2.1.	Uygunluk kriterlerinin tanımlanması	Evet
2.2.	Çalışmaların tanımlanması ve seçilmesi	Evet
2.3.	Verilerin toplanması ve çalışma niteliklerinin belirlenmesi	Evet
2.4.	Sentez ve bulguların yorumlanması	Evet
3. Aşama	Genel yanlılık riskinin değerlendirilmesi	Düşük

Yazarlar ROBIS standartları ile sistematik derlemenin güvenilirliğini belirlemeye yönelik kontrolleri gerçekleştirmiştir. Bu değerlendirme çalışma kapsamında gerçekleştirilen sistematik derlemedeki yanlılık riskinin azaltılması amacıyla 1. ve 2. aşamada ("Evet", "Hayır", "Muhtemelen evet", "Muhtemelen hayır", "Açık değil") değerlendirmelere tabi tutulmuştur. 1. ve 2. aşamanın gerçekleştirilme durumu "Evet" olarak belirlenmiştir. 3. aşamada ise genel yanlılık riskinin değerlendirilmesinde, 2.1., 2.2., 2.3. ve 2.4. aşamalarından hareketle genel bir yargıya varılmaktadır. Bu değerlendirme sonucunda yazarlar, "Düşük" yanlılık riski olduğu yönünde uzlaşıya varmıştır. Ayrıca çalışma kapsamına dahil edilen 24 çalışmaya ait bilgiler Excel programına işlenmiş, analiz edilmiş ve verilerin düzenli ve şeffaf bir şekilde organize edilmesi sağlanmıştır. Bu sayede çalışmaların başlangıçta belirlenmiş olan ölçütlere uygun olarak, içerik ve bulguların tutarlı bir şekilde incelenmesi hem geçerlik hem de güvenilirliği artırmıştır.

2.3. Çalışmaların Seçimi

Çalışmaların seçimi için YÖK Tez'de "öğretmen eğitimi", "öğretmen yetiştirme" ve "teacher education" anahtar kelimeleri ile ayrı ayrı tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda yalnızca "öğretmen yetiştirme" anahtar kelimesi ile çalışmaların listelendiği görülmüştür. Tablo 2'de çalışmaların seçiminde belirlenen dahil etme ve hariç tutma kriterleri sunulmuştur.

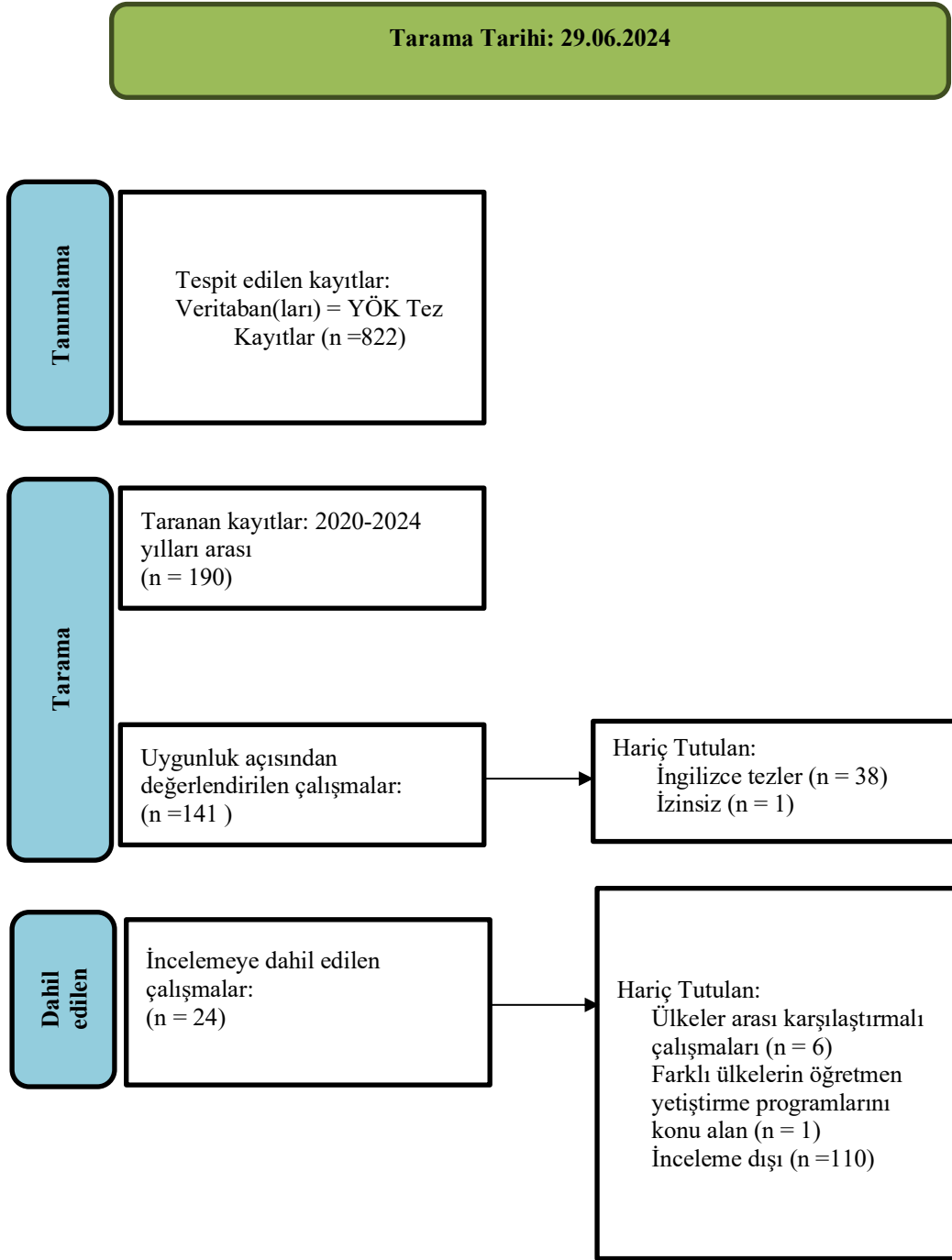
Tablo 2*Dahil Etme ve Hariç Tutma Kriterleri*

Dahil Etme	Hariç Tutma
* 2020-2024 yılları	* İngilizce dilinde yazılmış
* Türkiye'de "öğretmen yetiştirme" konusunu ele alan lisansüstü çalışmalar	* Ülkeler arası karşılaştırmalı çalışmalar
	* Türkiye dışındaki farklı ülkelerin öğretmen yetiştirme konusunu ele alan çalışmalar
	* Tam metne erişim izni olmayan (izinsiz) çalışmalar

Dahil etme ve hariç tutma kriterleri kapsamında tarama sonucunda 24 çalışmaya ulaşılmıştır. Şekil 1'de PRISMA ilkeleri uyarınca belirlenen çalışmaların seçime ilişkin aşamalar akış diyagramında sunulmuştur.

Şekil 1

PRISMA Akış Diyagramı

BULGULAR

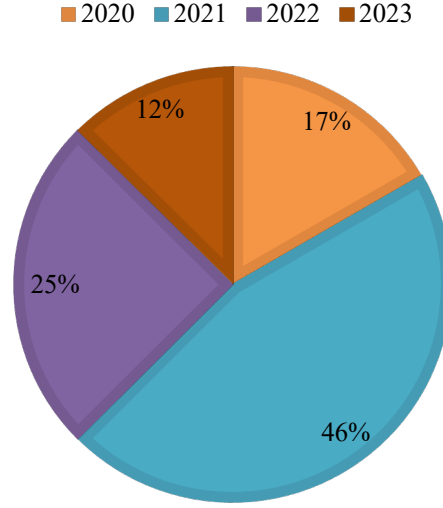
Çalışma kapsamında gerçekleştirilen analizler ile tezlerin yapıldığı yıl, alanları, lisansüstü tezlerin yürütüldüğü bilim dalları, çalışmaların gerçekleştirildiği üniversiteler, lisansüstü tez türü, araştırma yöntemi, veri toplama yöntem, araç(ları) ve teknikleri ve amaçlara ilişkin bulgular ortaya konulmuştur.

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tezlerin yıllara göre dağılımı ile ilgili bulgular Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2

Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

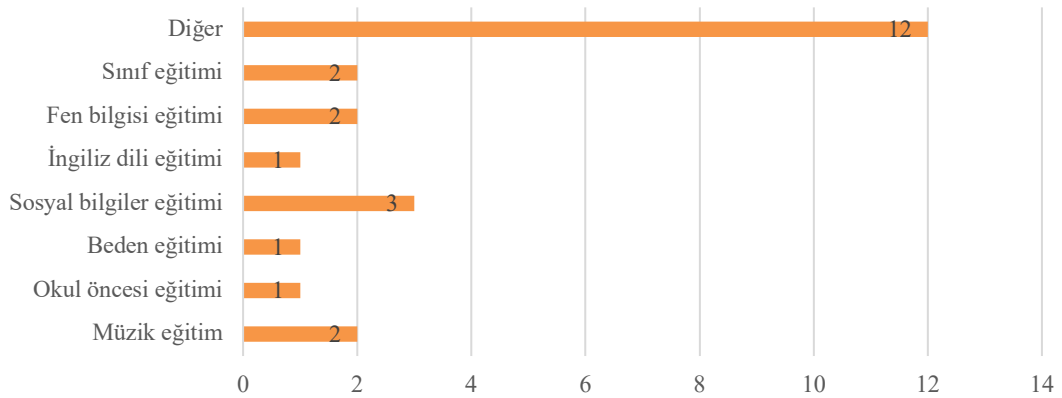
Şekil 2 incelendiğinde en yüksek sayıda çalışma (n=11) 2021 yılında gerçekleştirilmiş bu çalışmaların %46’sını oluşturmaktadır. En az sayıda çalışma (n=3) 2023 yılında gerçekleştirilmiş bu ise çalışmaların %12’sini oluşturmaktadır. Lisansüstü çalışmalarda düzenli bir artış olmadığı yorumunda bulunulabilir.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tezlerin yürütüldüğü alanlara göre dağılımları Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3

Tezlerin Alanlara Göre Dağılımı

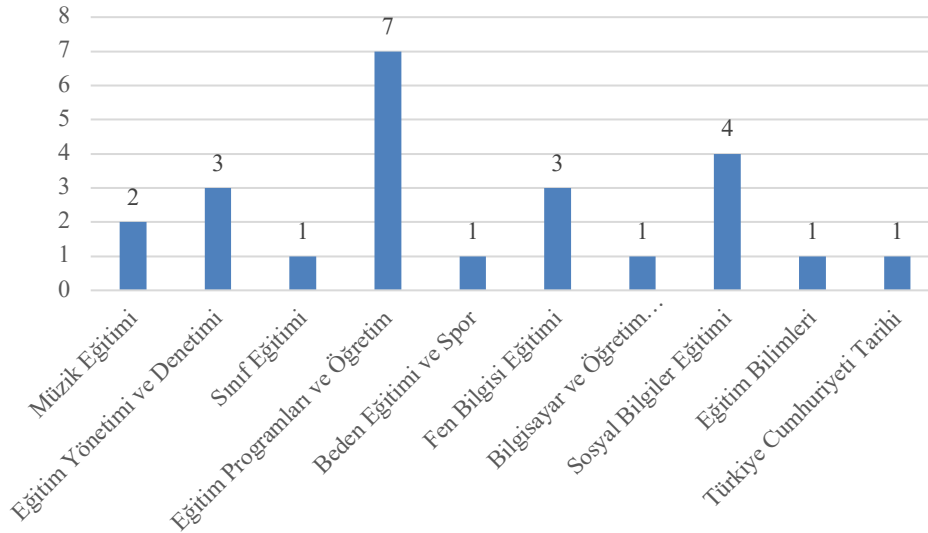
Şekil 3'te lisansüstü tez çalışmalarının çalışılan alanlara göre dağılımlarına yer verilmiştir. Çalışmaların belli alanlarda dağılım gösterdiği anlaşılmıştır. En çok çalışma Diğer (n=12) grubunda gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar spesifik olarak belli bir öğretmenlik alanıyla ilgili olmayan genel olarak öğretmenlik eğitimi, öğretmenlik eğitimi kalitesi ve niteliği konusundaki çalışmalardır. Bu çalışmaları sosyal bilgiler eğitimi (n=3) alanında yapılan çalışmalar takip etmektedir. Sınıf eğitimi, fen bilgisi eğitimi ve müzik eğitimi alanlarında (n=2) gerçekleştirilen çalışmaların sayısı ise eşittir. En az sayıda çalışmanın gerçekleştirildiği alanlar ise İngiliz dili eğitimi, beden eğitimi ve okul öncesi eğitimi (n=1)'dir. Hem genel anlamda öğretmen yetiştirme sistemini inceleyen hem de farklı öğretmen yetiştirme alanlarındaki programları ele alan çalışmalar öğretmenlik mesleğinin gelişimine katkı sağlayabilir.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tezlerin yürütüldüğü bilim dallarına göre dağılımları Şekil 4'de sunulmuştur.

Şekil 4

Tezlerin Yürütüldüğü Bilim Dallarına Göre Dağılımı

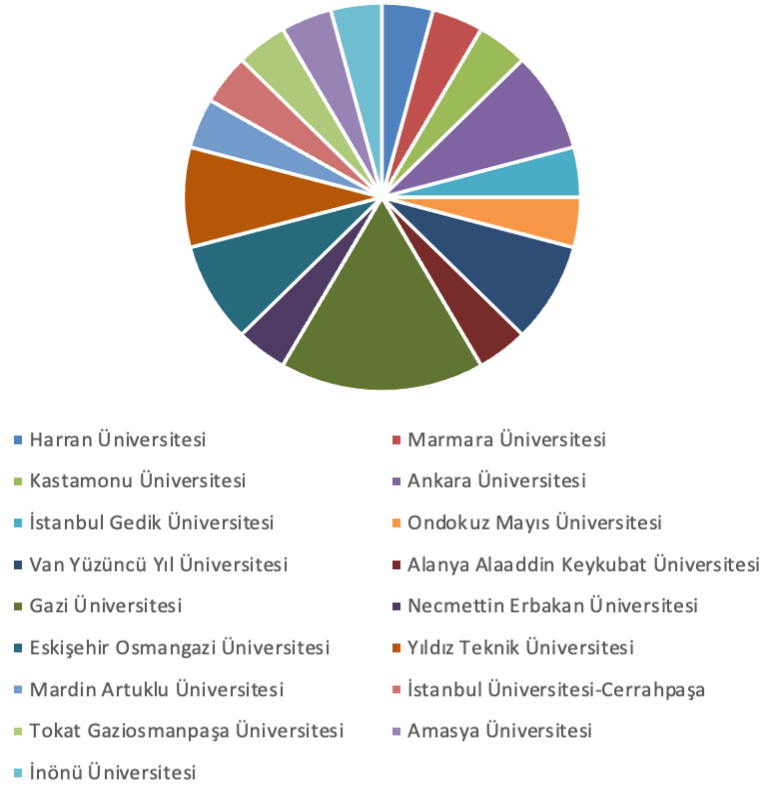
Öğretmen yetiştirme konusu ile ilgili tezler çeşitli alanlarda yürütülmüştür. En yüksek sayıda çalışma Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı'nda (n=7) gerçekleştirilirken bu çalışmaları, Sosyal Bilgiler Eğitimi (n=4) , Fen Bilgisi Eğitimi (n=3) ve Eğitim Yönetimi ve Denetimi (n=3) Bilim Dallarında gerçekleştirilen çalışmalar takip etmiştir. Eğitim Yönetimi ve Denetimi, Eğitim Programları ve Öğretim ve Eğitim Bilimleri bilim dallarında gerçekleştirilen çalışmalar diğer bilim dallarındaki çalışmalara göre geniş bir perspektif sağlayabilir.

4. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmaların gerçekleştirildiği üniversitelere göre dağılımı Şekil 5'te verilmiştir.

Şekil 5

Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Çalışmaların üniversitelere göre dağılımları incelendiğinde öğretmen yetiştirme ile ilgili 17 farklı üniversitede lisansüstü çalışmaların gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. En yüksek sayıda çalışma Gazi Üniversitesi'nde (f=4) yürütülmüştür. Gazi Üniversitesi'ni Ankara, Van Yüzüncü Yıl, Eskişehir Osmangazi ve Yıldız Teknik Üniversiteleri (f=2) takip etmektedir. Diğer üniversitelerde ise 1'er çalışma gerçekleştirilmiştir.

5., 6., 7. ve 8. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Bu başlık altında çalışmaların türü, araştırma yöntemi, örneklem/çalışma grubu ve çalışmaların amaçlarına ilişkin veriler Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3

Dahil Edilen Tezlere İlişkin Özet

Yazar (Yıl)	Türü	Araştırma Yöntemi	Örneklem/Çalışma Grubu	Amaç
Karahan (2023)	Yüksek lisans	Karma araştırma (Görüşme, Doküman Analizi ve Anket)	95 öğretmen 9 öğretime elemanı	Müzik öğretmeni yetiştirme programına incelemek ve model önerisinde bulunmak.
Şimşek Naslı (2023)	Yüksek lisans	Nitel araştırma (Görüşme)	21 öğretmen	Öğretmen sürecine yetiştirme yönelik öğretmen ve okul yöneticisi görüşlerinin incelenmesi.

Işık (2023)	Yüksek lisans	Karma araştırma (Görüşme ve Anket)	185 öğretmen adayı 10 öğretim elemanı	Sınıf eğitimi lisans programını değerlendirmek.
Kurt Keskin (2022)	Yüksek lisans	Nitel araştırma (Görüşme ve Doküman Analizi)	5 öğretim elemanı 2 yönetici 1 odak grup (5 öğrenci)	Eğitim ve Eğitim Bilimleri fakültelerinin lisans programlarının uluslararasılaşma boyutunu açığa çıkartmak.
Özen Batun (2022)	Yüksek lisans	Nitel araştırma (Doküman Analizi)	—	Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni yetiştirme programlarını incelenmek.
Öztürk (2022)	Yüksek lisans	Nitel araştırma (Doküman Analizi)	—	Cumhuriyet dönemi müzik öğretmeni yetiştirme programlarının incelemek.
Aydın (2022)	Doktora	Nicel araştırma (Ölçek)	875 öğretmen	Öğretmen kimliğinin oluşmasında hizmet öncesi eğitim ve okul ikliminin rolünü incelenmek.
Kaya Şen (2022)	Yüksek lisans	Nicel araştırma (Anket)	380 öğretmen adayı	21. yy becerilerinin fen bilgisi öğretmenliği lisans programına yansımalarına ilişkin görüşleri incelenmek.
Gökcül (2022)	Doktora	Nitel araştırma (Görüşme)	15 öğretim elemanı 10 öğretmen 3 bakanlık görevlisi	STEM eğitime yönelik öğretmen yetiştirme uygulamalarını değerlendirmek.
Zengin (2021)	Yüksek lisans	Nitel araştırma (Görüşme ve Doküman Analizi)	15 emekli öğretmen 100 öğrenci velisi	Fen bilimleri öğretmen yetiştirme programlarını incelemek.
Boyunsuz (2021)	Yüksek lisans	Nitel araştırma (Doküman Analizi)	—	Yenilenen eğitim fakültesi öğretmenlik programlarını STEM okuryazarı yetiştirme açısından incelenmek.
Kınacı (2021)	Yüksek lisans	Nitel araştırma (Doküman Analizi)	—	Sosyal Bilgiler öğretmen yetiştirme ve ortaokul sosyal bilgiler programlarını incelemek.
Bostancı (2021)	Yüksek lisans	Nicel araştırma (Ölçek)	200 öğretmen	Sosyal Bilgiler öğretmen eğitiminin hizmet öncesi ve hizmet içi süreçlere ilişkin karşılaştırmalı bir analiz yapmak.

Bıçer (2021)	Doktora	Karma araştırma (Doküman analizi, Görüşme ve Anket)	9 öğretim elemanı (1.grup) 100 öğretim elemanı (2.grup)	Okul öncesi öğretmenliği lisans programını yeterlilikler bağlamında değerlendirmek.
Açar (2021)	Doktora	Nitel araştırma (Doküman analizi)	_____	Uluslararası ve ulusal çeşitli dokümanlarda öğretmen eğitime yönelik ekonomik ve politik olguları inceleyerek Türkiye'ye yansımalarını değerlendirmek.
Kaşarcı (2021)	Doktora	Nitel araştırma (Meta analiz)	_____	Eğitim fakültelerindeki meslek bilgisi derslerindeki yenilikçi uygulamaların etkililiğini değerlendirmek.
Muk (2021)	Yüksek lisans	Nitel araştırma (Ölçek)	750 öğretmen	Hizmet öncesi öğretmen yetiştirme sistemine yönelik algıları belirlemek.
Abanoz (2021)	Doktora	Nitel araştırma (Doküman analizi)	_____	Eğitim politikalarına yönelik karşılaştırma yapmak.
Mutlu (2021)	Yüksek lisans	Nitel araştırma (Doküman analizi)	_____	Cumhuriyet dönemi öğretmen yetiştirme konusuna ilişkin değerlendirmelerde bulunmak.
Şahin (2021)	Doktora	Nitel araştırma (Görüşme)	14 öğretmen adayı 14 öğretim elemanı	Hizmet öncesi öğretmen eğitimi değerlendirmek.
Ertuğrul Seçer (2020)	Doktora	Karma araştırma (Görüşme, Doküman Analizi ve Anket)	383 öğrenci 15 öğretim elemanı 13 program mezunu	İngiliz dili eğitimi lisans programlarını değerlendirmek.
Şahin (2020)	Yüksek Lisans	Nitel araştırma (Görüşme, Doküman Analizi)	15 öğretim elemanı	2006-2018 yılları arası sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programlarını değerlendirmek.
Yılmaz (2020)	Doktora	Karma araştırma (Görüşme ve Ölçek)	861 üniversite öğrencisi 317 mezun 25 öğretim üyesi	Eğitim fakültelerinin kalitesini geliştirmeye yönelik çalışmaları incelemek ve model önerisinde bulunmak.
Abide (2020)	Doktora	Nitel araştırma (Görüşme ve Doküman Analizi)	30 öğretim üyesi	Öğretmen yetiştirme politikalarının öğretmen yetiştirme programlarına ve istihdama

Tablo 2 incelendiğinde 10 çalışma “Doktora”, 14 çalışma ise “Yüksek lisans” düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Yüksek lisans düzeyinde öğretmen yetiştirme konulu daha çok araştırmanın yürütüldüğü anlaşılmıştır.

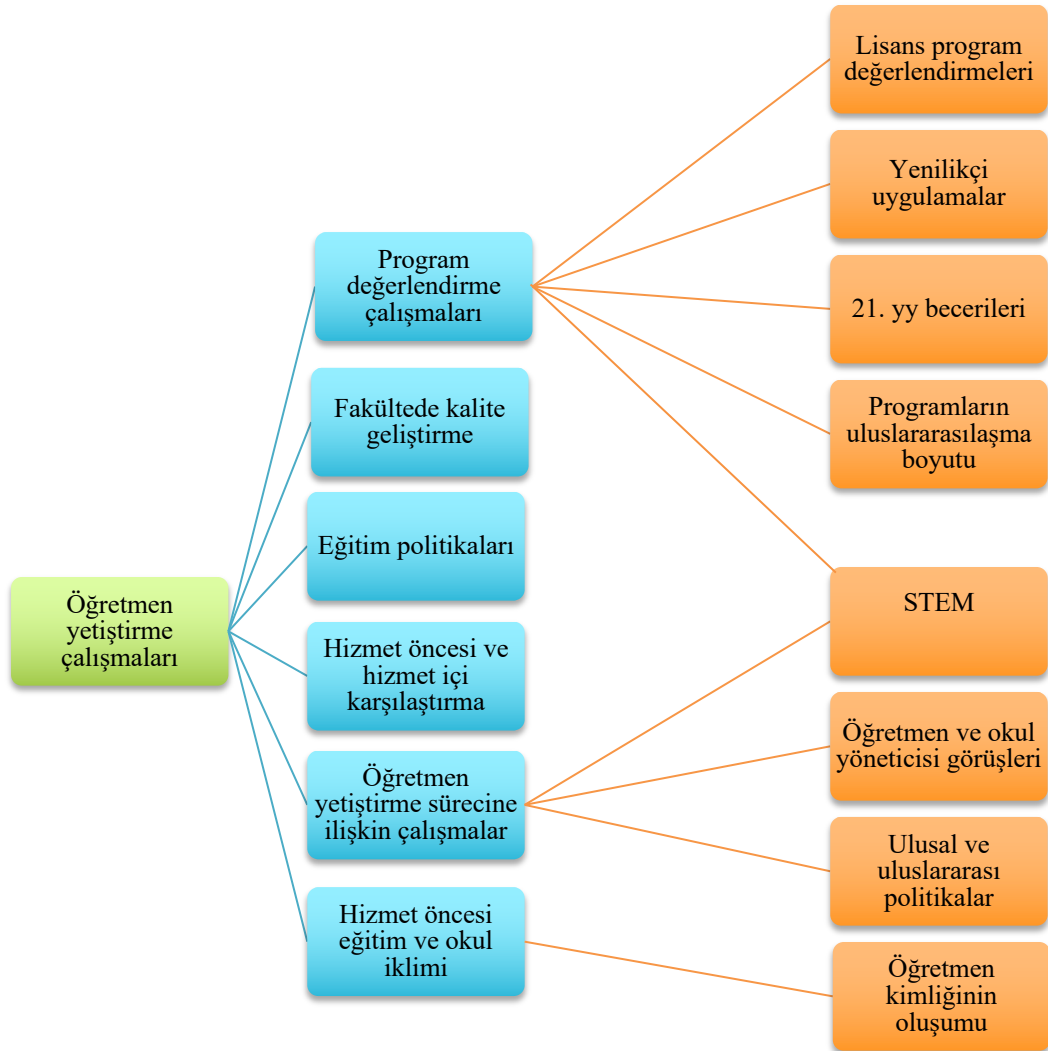
Araştırma yöntemlerine göre incelendiğinde tezlerin %58’i nitel araştırma (n=14), %21’i nicel araştırma (n=5) ve %21’i karma araştırma (n=5) yöntemiyle yürütülmüştür. Nitel araştırmalarda, görüşme ve doküman analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Nicel araştırmalarda ise ölçek ve anketler yoluyla veriler toplanmış ve istatistiki analizler gerçekleştirilmiştir. Yalnızca bir(1) çalışmada (Kaşarcı, 2021) ise meta analiz yapıldığı belirtilmiştir. Karma araştırmalarda ise doküman analizi, görüşme, ölçek ve anketlerden faydalanılmıştır.

Araştırmaların yürütüldüğü örneklem/çalışma grupları incelendiğinde ağırlıklı olarak öğretmen, öğretmen adayları, öğretim elemanları/üyelerinin yer aldığı görülmüştür. Bunlar dışında mezunlar (Ertuğrul Seçer, 2020; Karahan, 2023; Şahin, 2020; Yılmaz, 2020), yönetici (Kurt Kesin, 2022) ve bakanlık görevlileri (Gökcül, 2022) ile gerçekleştirilmiş çalışmalar olduğu anlaşılmıştır. Yalnızca bir(1) tezde (Zengin, 2021) öğrenci velileri ve emekli öğretmenler çalışma grubunda yer almıştır. Bu çalışmalar dışında diğer örneklem/çalışma gruplarında öğretmen adaylarının yer aldığı anlaşılmıştır (Ertuğrul Seçer, 2020; Işık, 2023; Kaya Şen, 2022; Yılmaz, 2020). Öğretmen yetiştirme sürecine ilişkin paydaşların görüşlerinden yararlanmanın mesleğin geleceğine ilişkin detaylı analizler yapmaya imkân sunacağına inanılmaktadır.

Çalışmalar amaçlarına göre incelendiğinde ağırlıklı olarak belli bir öğretmenlik alanı lisans programını incelemeye yönelik olduğu anlaşılmıştır (Biçer, 2021; Bostancı, 2021; Ertuğrul Seçer, 2020; Işık, 2023; Karahan, 2023; Kaya Şen, 2022; Kınacı, 2021; Özen Batun, 2022; Öztürk, 2022; Şahin, 2020; Zengin, 2021). Öğretmen yetiştirme ve eğitim politikalarının ele alındığı çalışmaların (Abanoz, 2021; Abide, 2020; Yılmaz, 2020) ise sınırlı olduğu görülmüştür. Her ne kadar Şekil 4’de bilim dallarına göre yapılan incelemede en çok çalışmanın Eğitim Programları ve Öğretim alanında olduğu görülse de bir eğitim programcısı bakış açısıyla konunun yeterince ele alınmadığı söylenebilir. Diğer çalışmalarda ise öğretmen yetiştirme süreci farklı boyutlarıyla ele alınmıştır. Tablo 3’te yer alan çalışmaların amaçlarına göre oluşturulan temalar görselleştirilerek Şekil 6’da sunulmuş ve genel duruma açıklık getirmiştir.

Şekil 6

Amaçlarına Göre Çalışmalar

Şekil 6 lisansüstü tez çalışmalarının amaçları ekseninde oluşturulan temalar genel duruma ilişkin fikir sağlamaktadır. Lisans program değerlendirmelerini ele alan çalışmalar özel olarak “21.yy becerileri”, “uluslararasılaşma boyutu”, “yenilikçi uygulamalar” ve “STEM”e odaklanmıştır. Bu konular dışında genel anlamda “lisans programlarına ilişkin değerlendirilmeler” çoğunluktadır. Öğretmen yetiştirme sürecine ilişkin çalışmalar ise “STEM”, “öğretmen ve okul yöneticisi görüşleri”, “ulusal ve uluslararası politikalar”a odaklanmıştır. Her iki konu başlığında da “STEM” ortak noktadır. Hizmet öncesi eğitim ve okul iklimi ise “öğretmen kimliğinin oluşumu” açısından ele alınmıştır. Özetlenecek olursa öğretmen yetiştirme konusunda gerçekleştirilen çalışmaların çoğunluğu öğretmen yetiştirme lisans programlarının incelenmesine dayanmaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretmenlik mesleğinin niteliğini artırmak, öğrencilerin becerilerinin ve potansiyellerinin geliştirilmesi için çeşitli politikalar ortaya koymayı gerektirmektedir. Bu hedeflerin gerçeğe dönüştürülebilmesi için eğitim sisteminde hesap verilebilirliğe (öğretim ve öğretmenlerin değerlendirilmesi), mesleğin cazip hale getirilmesine (maaş ve kariyerde ilerleme fırsatları) ve öğretmenlik mesleğine yönelik eğitimin ve mesleğe yönelik gelişimin sağlanmasına odaklanıldığı

bilinmektedir (OECD, 2015). Ülkelerin öğretmen yetiştirme sistemlerinin kalitesinin değerlendirilmesi ülkelerin eğitim politikalarında başarılı olmaları açısından büyük önem göstermektedir (OECD, 2019). Bu bilgilerle ilişkili olarak ülkelerin öğretmen yetiştirme sistemlerinin çeşitli boyutlarıyla ve farklı bakış açılarıyla değerlendirilmesinin önemli bir ihtiyaç ve gereklilik olduğu söylenebilir.

Çalışma kapsamında YÖK Tez veri tabanında tarama gerçekleştirilmiştir. Sistematik derleme prosedürleri doğrultusunda 2020-2024 yılları arasında yayımlanmış 24 tez analize dahil edilmiştir. 2020 yılı öncesine ilişkin bir tarama yapıldığında dikkate değer bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ayrıca öğretmen yetiştirme süreci ile ilgili güncel veriler ve gelişmelere ulaşabilmek adına son beş yıl taramaya dahil edilmiştir. Tarama ile yalnızca “öğretmen yetiştirme” anahtar kavramıyla ilgili çalışmaların listelendiği görülmüştür.

Yıllara ilişkin dağılıma bakıldığında 2021 yılında çalışma sayısında önemli bir yükseliş olduğu bundan sonraki yıllarda ise kademeli bir düşüş olduğu görülmüştür. Öğretmen yetiştirme programlarındaki değişiklikler (YÖK, 2018) bu yıldan sonra ilgili çalışmalara olan ilginin artmasını anlaşılır kılabılır. Ayrıca 2021 yılında öğretmen yetiştirme konusunda gerçekleştirilen lisansüstü çalışmalardaki sayısal artış COVID-19 pandemisi sonrasında uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilen öğretmen eğitimi ve eğitim anlayışında değişim ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2023 vizyonu ile ilgili adımların 2021 yılı itibarıyla gerçekleştirilmeye başlanmış olması da bu konudaki çalışmalara açıklık getirebilir. Bu belgede öğretmen vizyonu “Çok yönlü, çağın eğitim anlayışının gerektirdiği bilgi ve becerilerle donanmış, yeteneklerini üst düzeyde kullanabilen, gelişime açık, özveri sahibi öğretmen profiline sahip olmak.” olarak tanımlanmıştır (MEB, 2018). Bu vizyon doğrultusunda öğretmen yetiştirme programlarının incelenmesi gerektiği ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Çalışmaların çoğunluğu ise yüksek lisans düzeyindedir. Doktora düzeyinde daha az sayıda çalışma gerçekleştirilmiştir. Çabacı ve Çoban (2024) da çalışmalarıyla doktora düzeyinde çalışmaların sayısının artırılmasının gerektiğini ifade etmişlerdir. Doktora tezinden beklenen, bilimsel yenilik sunması, yöntemsel açıdan orijinallik barındırması ya da bilinen yöntemin yeni bir alana uygulanmasıdır (Akbulut vd., 2013). Bu nedenlerle öğretmen yetiştirme konusunun doktora düzeyinde ele alınmasının alana önemli katkılar sunacağı ve yenilikçi bir anlayış getireceği düşünülmektedir.

Eğitim sistemi içinde yer alan öğretmenler en önemli bileşenlerden biridir. Etkili, verimli ve adaletli bir eğitim için yetkin öğretmenler, öğretimde kalite ve öğrenci başarısının belirleyicisi konumundadır (OECD, 2018). Bu açıdan öğretmen yetiştirme konusu çeşitli perspektiflerden derinlemesine analiz edilmeye muhtaç bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. Lisansüstü çalışmalar özelinde bir çok farklı alandan eğitimcinin bu konuda yeterince çalışma gerçekleştirmediği yorumunda bulunulabilir. Özellikle de günümüzde eğitimde uluslararası anlamda başarı için öğretmen eğitiminde gerçekleştirilecek adımlar ve uygulamalar lisansüstü düzeyde çalışmalar ile derinlemesine incelenmelidir. Oysa dünya genelindeki açık erişimli tezlerin indekslendiği kaynaklardan biri olan Open Access Theses and Dissertations-[OATD]’de “teacher education(öğretmen eğitimi)” OR “teacher training(öğretmen yetiştirme)” anahtar kavramlarıyla gerçekleştirilen taramayla yalnızca 2021-2025 yılları arasında 5963 çalışmaya ulaşılmış olması dünya çapında bu alanda yapılan çalışmaların sıklığına ve konuya duyulan ilgiye dair önemli bir bulgu olarak değerlendirilebilir (Open Access Theses and Dissertations[OATD], t.y.). Bu durum, lisansüstü düzeyde ve çeşitli akademik çalışmalarda Türkiye’de öğretmen yetiştirme konusuna daha fazla önem verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Alanlara ilişkin dağılım incelendiğinde “Diğer” kademesinde yer alan çalışmaların olduğu ve bu çalışmaları “Sosyal bilgiler eğitimi” alanının takip ettiği görülmüştür. Ayrıca tezlerin yürütüldüğü bilim dallarına ilişkin dağılımda en çok çalışmanın “Eğitim Programları ve Öğretim” alanında gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Öğretmen yetiştirme süreciyle ilgili çalışmaların eğitim programları ve öğretim perspektifinden incelendiğine ilişkin fikir vermektedir. Programların niteliği, eğitimin niteliğini etkileyerek öğretmen yetiştirme sürecini de nitelikli kılacaktır. Bu

nedenle bilim dallarına göre yapılan karşılaştırmada en çok çalışmanın “Eğitim Programları ve Öğretim” alanında gerçekleştirilmiş olması öğretmen yetiştirme sürecinin programın farklı boyutlarıyla değerlendirilmesine imkan sağlayacak olması açısından dikkate değerdir.

Araştırma kapsamında incelenen çalışmalar 17 farklı üniversitede yürütülmüş ve bu durum öğretmen yetiştirme sistemi üzerine farklı açılardan değerlendirme yapıldığına işaret etmektedir. İncelenen çalışmalarda ağırlıklı olarak nitel araştırma yöntemlerinden yararlandığı anlaşılmıştır. Bu çalışmada incelenen lisansüstü çalışmalarda öğretmenler, öğretmen adayları ve öğretim elemanlarının örnekleme dahil edildiği anlaşılmıştır. Bektaş (2021) çalışmasıyla örnekleme yer alan grupları “öğretmen”, “öğretim elemanı, öğretmen adayı, öğrenci” ve “müfettişler” olmak üzere sıralamıştır. Çabacı ve Çoban (2024) ise örneklemin lisans öğrencileri, öğretmenler, yöneticiler, öğretim elemanları ve diğer örneklem gruplarından oluştuğunu aktarmışlardır. Çalışmalarda görüşme ve doküman analizlerinden faydalanılarak analizlerin gerçekleştirildiği görülmüştür. Gerçekleştirilen görüşmelerin eğitimin farklı paydaşları ile gerçekleştirilmiş olması öğretmen yetiştirme konusunda değişik perspektiflerden değerlendirmelere olanak sağlayacaktır. Öğretmen yetiştirme konusunun niteliğini geliştirmeye yönelik atılacak adımlarda süreçteki paydaşların kendi bakış açılarını ortaya koymalarına imkan sunulacağı düşünülmektedir.

Tablo 3’den hareketle oluşturulan Şekil 6 incelendiğinde incelenen çalışmaların amaçlarına göre yapılan değerlendirme öğretmen yetiştirme süreci ile ilgili çalışmaların ağırlıklı olarak belli bir öğretmenlik lisans programının incelenmesine dayandığı görülmüştür. Genel bir perspektiften öğretmen yetiştirme süreci ve öğretmen yetiştirme politikalarına ilişkin çalışmaların ise kısıtlı olduğu anlaşılmıştır. Bu durum bu çalışmalardan elde edilecek sonuçların genel olarak öğretmen yetiştirme programlarına ait çalışmalara genelleymeyeceğini düşündürmektedir. Çünkü elde edilen bilgilerin yalnızca ilgili alandaki literatürün gelişimine destek verebileceği ve genel öğretmen yetiştirme alanına ise dolaylı bir katkı sağlayacağı söylenebilir. Ortaya çıkan temalardan STEM başlığı farklı açılardan öğretmen yetiştirme konusuna dair çalışmaların yapıldığını göstermektedir. Öğretmen yetiştirme konusunu STEM açısından ele alan çok sayıda çalışma (Akgündüz & Akpınar, 2018; Karataş Aydın & Sipahi, 2023; Yıldırım, 2020) da bu bulguyu desteklemektedir. Aynı zamanda eğitim fakültelerinde verilen eğitimin STEM açısından sınırlı ve yetersiz kalması da (Karataş Aydın & Sipahi, 2023) öğretmen yetiştirme konulu çalışmaların STEM çalışmaları ekseninde yürütülmüş olmasına neden olmuş olabilir. Programların uluslararasılaşma boyutu da ön plana çıkmaktadır. Yavuz vd., (2015)’de uluslararası raporlarda öğretmen eğitiminde nitelik ve yeterlikler konusunu inceleyerek bu çalışma kapsamında da ortaya çıkan 21.yy becerilerine dikkat çekmiştir (bkz Şekil 6). Türkiye’nin de katılmış olduğu Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS-Trends in International Mathematics and Science Study), Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA-Programme for International Student Assessment) gibi uluslararası sınavlar ve ülkelerin bu sınavlardaki başarıları da uluslararasılaşma ve öğretmen eğitiminin durumuna ilişkin değerlendirmelerde dikkat çekmektedir.

Sonuç olarak çeyrek yüzyılda, öğretmen eğitimi ile ilgili çalışmalar konuyla ilgili anlayışın büyük ölçüde gelişmesine katkı sağlamıştır (Hagger & McIntyre, 2000). Bu çalışmanın da benzer katkılar sağlayacağına dair bir anlayış bulunmaktadır. Ayrıca öğretmen eğitimi Türk eğitim tarihinin en önemli konularındandır. Bunun nedeni okul programlarının başarısının büyük ölçüde programın uygulayıcısı olan öğretmene bağlı olmasıdır (Çakıroğlu & Çakıroğlu, 2003). Nihayetinde kaliteli bir öğretmen eğitimi, iyi uygulanan bir program ve başarılı öğrenciler için önemlidir. “Öğretmenin değeri ne ise okulun değeri de odur, bu nedenle öğretmen eğitiminde yapılacak bir iyileştirme bir eğitim reformu” (Mitter, 1991, s.138) olarak kabul edilir. Öğretmen yetiştirme süreci ile ilgili gerçekleştirilecek her adımın öğretmenlerin niteliğini geliştirmeye önemli katkısı bulunmaktadır. Etkili öğretmenler yetiştirmek üzere mesleki gelişimde öğretmenlerin seçimi ve elemesi, teorik ve uygulamalı derslerin durumu, öğretmen eğitiminde kalitenin güvence altına alınması ve hizmet içi eğitim olmak üzere beş unsur özelinde çalışmaların gerçekleştirilmesinin yararlı olduğu da göz önünde bulundurulduğunda (Independent Evaluation

Group [IEG], 2023) öğretmen yetiştirme süreci ile çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiği söylenebilir. Söz konusu beş unsur hem yerel hem de küresel öğretmen yetiştirme sorunlarının analiz edilmesi ve yol haritası oluşturulması gereken noktalara işaret etmektedir.

Çalışma sonucunda ortaya konan öneriler aşağıda sıralanmıştır;

*Öğretmen yetiştirme konusunun farklı bakış açılarıyla değerlendirilebilecek çalışmaların alan katkı sağlayacağı,

*Lisansüstü tezler dışında farklı veri tabanlarında çeşitli anahtar kavramlarla gerçekleştirilecek makale incelemelerinin alandaki bilgilere katkı sağlayacağı,

*Farklı yıl aralıklarında uzun bir periyodun incelemeye dahil edilmesi ile geçmişten günümüze öğretmen yetiştirme sürecinin genel bir değerlendirmesinin faydalı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- **Sistematik derleme kapsamında ele alınan çalışmalar.*
- *Abanoz, G. (2021). *1960-1971 yılları arasında Türkiye’de eğitim politikaları*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa.
- *Abide, Ö. F. (2020). *Türkiye’de öğretmen yetiştirme politikalarının öğretmen yetiştirme programlarına yansımaları (Sınıf öğretmenliği örneği)*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- *Açar, A. (2021). *Hizmet öncesi öğretmen eğitime ilişkin ekonomik ve politik olguların öğretmen eğitimi programlarına yansımaları*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Adıgüzel, A. (2008). *Eğitim fakültelerinde öğretmen eğitimi program standartlarının gerçekleştirme düzeyi*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Adıgüzel, A., & Sağlam, M. (2009). Öğretmen eğitiminde program standartları ve akreditasyon. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 83-104.
- Akarsu, A. H., Yılmaz, A., & Geçit, Y. (2020). Sosyal bilgiler öğretmen eğitimi programlarının yapısı: 2006-2018 programlarının karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (56), 23-60.
- Akbulut, H., Çepni, S., & Şahin, Ç. (2013). Doktora tez sürecinde karşılaşılan problemlerin belirlenmesi: Eğitim fakültesi örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (20), 50-69.
- Akgündüz, D. & Akpınar, B. C. (2018). Okul öncesi eğitiminde fen eğitimi temelinde gerçekleştirilen STEM uygulamalarının öğrenci, öğretmen ve veli açısından değerlendirilmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 32(1), 1–26.
- Aksoy, E., & Gözütok, D. (2014). Amerika Birleşik Devletleri, Finlandiya, Singapur ve Türkiye’de öğretmen eğitimindeki dönüşümler. *Journal of Educational Sciences & Practices*, 13(25), 23-46.
- Akyüz, Y. (2008). *Türk eğitim tarihi (M.Ö. 1000-M.S. 2008)*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Alismail, H. A., & McGuire, P. (2015). 21st century standards and curriculum: current research and practice. *Journal of Education and Practice*, 6(6), 150-154.

- Allen, J., Singh, P., & Rowan, L. (2019). Professional experience in initial teacher education: keeping abreast of change in the 21st century. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 47(4), 323-326. <https://doi.org/10.1080/1359866X.2019.1637599>
- Altan, M. Z., & Özmuşul, M. (2022). Geleceğin Türkiye'sinde öğretmen refahı: öğretmenlik meslek kanununun kayıp parçası. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi (AKEF) Dergisi*, 4(1), 24-42. <http://dx.doi.org/10.38151/akef.2022.2>
- Atık Kara, D. (2023). 1997, 2006 ve 2018 öğretmen eğitimi programlarında meslek bilgisi derslerinin işlenişine yönelik öğretmen aday görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(40), 1236-1273. <https://doi.org/10.35675/befdergi.1270799>
- Ayas, A. (2009). Öğretmenlik mesleğinin önemi ve öğretmen yetiştirmede güncel sorunlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 1-11.
- Ayaz, M. F., Oral, B. & Söylemez, M. (2015). Türkiye'de öğretmen eğitimi ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 14(2), 787-802. <http://dx.doi.org/10.17051/io.2015.89009>
- Aydın, A., & Kaya, M. (2019). Öğretmen yetiştirme standartları konusunda bir sistematik literatür inceleme. *The Journal of Academic Social Science*, 44(44), 382-395.
- *Aydın, F. (2022). *Öğretmen kimliğinin oluşmasında hizmet öncesi eğitim ve okul ikliminin rolü*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Yükseköğretim Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Aypay, A. (2009). Öğretmenlerin hizmet öncesi öğretmenlik eğitimlerini değerlendirmeleri. *Journal of Educational Development*, 28, 723-236.
- Azar, A. (2011). Türkiye'deki öğretmen eğitimi üzerine bir söylem: nitelik mi, nicelik mi? *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (1), 36-38.
- Bakay, O. (2006). *Aday öğretmenlerin danışmanlarının yeterliklerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Balıkesir ili örneği)*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Balkar, B. (2014). Klinik temelli yaklaşımın bilgi alanlarını kapsayan araştırma-temelli öğretmen eğitimi politikasına ilişkin öğretmen algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(4), 28-45.
- Baskan, G. A., Yıldız, E. P., & Tok, G. (2013). Teacher training system in Finland and comparisans related to Turkey. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 83, 1073-1076.
- Bektaş, K. (2021). Sınıf öğretmen yetiştirme konusunda Türkiye'de yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Journal of History School*, 50, 415-437. <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.48592>
- *Biçer, D. (2021). *Okul öncesi öğretmenliği lisans programı yeterliliklerinin belirlenmesi ve yeterliliklere dayalı bir program değerlendirmesi*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- *Bostancı, S. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen eğitimi: hizmet öncesi ve hizmet içi karşılaştırmalı ihtiyaç analizi. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Bostancı, S., Artvinli, E., & Dönmez, L. (2023). Sosyal bilgilerde öğretmen eğitimi: öğretmenlere göre hizmet öncesi eğitimin yeterlilik düzeyi. *TEBD*, 21(1), 580-602. <https://doi.org/10.37217/tebd.1250444>

- *Boyunsuz, N. (2021). *Yenilenen eğitim fakültesi öğretmenlik programlarının STEM okuryazarı öğretmenleri yetiştirme açısından incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Connell, R. (2009). Good teachers on dangerous ground: towards a new view of teacher quality and professionalism, *Critical Studies in Education*, 50(3), 213-229. <https://doi.org/10.1080/17508480902998421>
- Coşkun, F. (2022). Öğretmenlik mesleği ve 21. yüzyıl becerileri. *Alanyazın* 3(1),31-38. <http://dx.doi.org/10.22596/cresjournal.0301.31.38>
- Çelik Keçili, M., & Esen, E. (2020). The relationship between educational expenditure and economic growth: the case of Turkey. *Equinox Journal of Economics Business and Political Studies*, 7(2), 114-126.
- Çelikten, M., Şanal, M., & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Çoban, A. (2015). Öğretmen eğitiminde mikro-öğretim ve farklı yaklaşımlar. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(53), 219-231. <https://doi.org/10.17755/esosder.43863>
- Çoban, A., & Cabacı, N. (2024). Türkiye'de öğretmen yetiştirme konusunda hazırlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 9(2), 348-369.
- Darling-Hammond, L. (2006). Constructing 21st-century teacher education. *Journal of teacher education*, 57(3), 300-314. <https://doi.org/10.1177/0022487105285962>
- Erben Keçici, S. (2011). Almanya'da öğretmen eğitimi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 34(34), 117-132.
- Ergün, M. (1987). Türkiye'de öğretmen yetiştirme çalışmalarının gelişmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 10-18.
- *Ertuğrul Seçer, Ş. Y. (2020). *İngiliz dili eğitimi lisans programlarının değerlendirilmesi*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Feuer, M. J., Floden, R. E., Chudowsky, N., & Ahn, J. (2013). *Evaluation of teacher preparation programs: purposes, methods, and policy options*. National Academy of Education.
- Goldhaber, D. (2015). *Teacher effectiveness research and the evolution of US teacher policy* (The Productivity for Results Series No. 5). George W. Bush Institute, Education Reform Initiative.
- Göçen, A., Eral, S. H., & Bücük, M. H. (2020). Teacher perceptions of a 21st century classroom. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 7(1), 85-98. <https://doi.org/10.33200/ijcer.638110>
- *Gökcül, M. (2022). Türkiye'de STEM eğitime yönelik öğretmen yetiştirme uygulamalarının değerlendirilmesi. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Güçlü, M. (2013). 1950 ve 1980 yılları arasında Türkiye'de öğretmen yetiştirme alanında görülen temel eğilimler. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 83-91.
- Hagger, H., & McIntyre, D. (2000) What can research tell us about teacher education? *Oxford Review of Education*, 26(3-4), 483-494, <https://doi.org/10.1080/713688546>
- Hamarat, E. (2019). *21. yüzyıl becerileri odağında Türkiye'nin eğitim politikaları*. SETA Analiz.

- Han, X. (2012). Big moves to improve the quality of teacher education in China. *On the Horizon*, 20(4), 324-335. <https://doi.org/10.1108/10748121211272461>
- Harris, D. N., & Sass, T. R. (2011). Teacher training, teacher quality and student achievement. *Journal of public economics*, 95(7-8), 798-812. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2010.11.009>
- Haseena, V. A., & Mohammed, A. P. (2015). Aspects of quality in education for the improvement of educational scenario. *Journal of Education and Practice*, 6(4), 100-105.
- Hayes, D., Mills, M., Christie, P., & Lingard, B. (2006). *Teachers & schooling making a difference: productive pedagogies, assessment and performance*. Allen & Unwin.
- Independent Evaluation Group [IEG]. (2023). *Selected drivers of education quality: Pre- and in-service teacher training (MESO evaluation)*. World Bank. https://ieg.worldbankgroup.org/sites/default/files/Data/Evaluation/files/Drivers_of_Education_Quality.pdf
- *Işık, A. (2023). *Sınıf eğitimi lisans programının sınıf öğretmenleri adayları ve öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Kastamonu Üniversitesi.
- İlgün-Dibek M., & Toptaş, B. (2023). Bütün parçaların toplamından daha fazladır: eğitim bilimlerinde sistematik derleme nasıl yazılır? *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 538-550. <https://doi.org/10.17556/erziefd.1176257>
- İlter, İ. (2022). Öğretmen adaylarının “iyi öğretmen” hakkındaki inançları. *Baskent University Journal of Education*, 9(1), 1-13.
- Jan, H. (2017). Teacher of 21st century: characteristics and development. *Research on Humanities and Social sciences*, 7(9), 50-54.
- Kadıncı, E., Seçkin, B. Coşkun, D., & Patır Coşkun, B. (2023). OECD ülkelerinin öğretmen yetiştirme süreçlerinde öğretmen eğitiminin incelenmesi. *E-International Journal of Pedagogogy (e-ijpa)*, 3(1), 12-31. <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.112>
- Kalkan, E. (2017). Eğitim, kültür, öğretmen; öğretmen odaklı mı? öğrenci odaklı mı? *Istanbul Journal of Innovation in Education*, 3(2), 51-63.
- *Karahan, M. B. (2023). *Müzik öğretmenliği lisans programı alan eğitimi derslerine ilişkin model önerisi*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Harran Üniversitesi.
- Karataş Aydın, F. İ., & Sipahi, H. (2023). Öğretmen yetiştirme lisans programlarının stem okuryazarı ve girişimci öğretmenleri yetiştirmesi açısından incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 2830-2858. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1328629>
- Karataş, M., & Çankaya, E. (2010). İktisadi kalkınma sürecinde beşerî sermayeye ilişkin bir inceleme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (3), 29-55.
- *Kaşarcı, İ. (2021). *Eğitim fakülteleri programlarındaki öğretmenlik meslek bilgisi derslerinde yenilikçi uygulamaların etkililiği*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Kavak, Y., & Baskan, G. A. (2009). Restructuring studies of teacher education in recent years in Turkey. *Procedia-social and behavioral sciences*, 1(1), 364-367. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.067>

- *Kaya Şen, S. (2022). 21. Yüzyıl becerilerinin fen bilgisi öğretmenliği lisans programına ne ölçüde dahil edildiğine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin incelenmesi. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi.
- Kaya, M. (2016). Öğretmen yetiştirme standartları konusunda bir sistematik literatür inceleme. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Kereluik, K., Mishra, P., Fahnoe, C., & Terry, L. (2013). What knowledge is of most worth: Teacher knowledge for 21st century learning. *Journal of digital learning in teacher education*, 29(4), 127-140. <https://doi.org/10.1080/21532974.2013.10784716>
- *Kınacı, N. D. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen yetiştirme programları ve ortaokul sosyal bilgiler dersi programının içerik bakımından karşılaştırılması. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Korthagen, F. A. (2010). How teacher education can make a difference. *Journal of education for teaching*, 36(4), 407-423. <https://doi.org/10.1080/02607476.2010.513854>
- Kozikoğlu, İ., & Özcanlı, N. (2020). Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretme becerileri ile mesleğe adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(1), 270-290. <http://dx.doi.org/10.30703/cije.579925>
- *Kurt Keskin, F. (2022). Yükseköğretim programlarının uluslararasılaşma bağlamında sınıf eğitimi programının değerlendirilmesi. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Lawson, T., Çakmak, M., Gündüz, M., & Busher, H. (2015). Research on teaching practicum—a systematic review. *European Journal of Teacher Education*, 38(3), 392-407. <http://dx.doi.org/10.1080/02619768.2014.994060>
- Lieberman, A., & Pointer Mace, D. H. (2008). Teacher learning: The key to educational reform. *Journal of Teacher Education*, 59(3), 226-234. <http://dx.doi.org/10.1177/0022487108317020>
- Lindgreen, A., Di Benedetto, C. A., Brodie, R. J., & Zenker, S. (2022). Teaching: How to ensure quality teaching, and how to recognize teaching qualifications. *Industrial Marketing Management*, 100, A1-A5. <https://doi.org/10.1016/j.indmarman.2021.11.008>
- Liston, D., Borko, H., & Whitcomb, J. (2008). The teacher educator's role in enhancing teacher quality. *Journal of Teacher Education*, 59(2), 111-116. <https://doi.org/10.1177/0022487108315581>
- Loughran, J. (2017). Quality in teacher education: challenging assumptions, building understanding through foundation principles. In Zhu, X., Goodwin, A. L., & Zhang, H. (Eds.). *Quality of teacher education and learning: Theory and practice* (pp. 69-84). Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-10-3549-4_5
- Martínez Valdivia, E., Pegalajar Palomino, M. D. C., & Burgos-Garcia, A. (2023). Active methodologies and curricular sustainability in teacher training. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 24(6), 1364-1380. <https://doi.org/10.1108/IJSHE-05-2022-0168>
- Mentiş Taş, A. (2004). Sosyal bilgiler öğretmenliği eğitimi program standartlarının belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(1), 28-54.
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018). 2023 eğitim vizyonu. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. https://baklan.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_12/11144802_2023_EGITIM_VIZYO_NU.pdf

- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2015). *Türk eğitim sistemi ve ortaöğretim*. Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.
https://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_06/13153013_TES_ve_ORTAYYRETYM_son10_2.pdf
- Mitter, W. (1991). Teacher education in Europe: problems, challenges, perspectives. *British Journal of Educational Studies*, 39(2), 138-152.
- Mkrtchyan, V. A., & Gurin, G. G. (2021). Mentoring role in novice teacher training process: a review of international experience. *European Proceedings of Educational Science*, 271-283. <https://doi.org/10.15405/epes.22043.24>
- Moore, A. (2004). *The good teacher: dominant discourses in teaching and teacher education*. Routledge.
- *Muk, F. (2021). *Hizmet öncesi öğretmen yetiştirme sistemine ilişkin bir araştırma*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Mardin Artuklu Üniversitesi.
- *Mutlu, Ö. (2021). *Cumhuriyet Dönemi'nde öğretmen yetiştirme meselesi ve çözüm arayışları: İlk öğretmen okulları (1954-1974)*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- OECD (2005). *Teachers matter: attracting, developing and retaining effective teachers, education and training policy*. OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264018044-en>
- OECD (2018). *Effective teacher policies: insights from PISA*. OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264301603-en>
- OECD (2019). *A flying start: improving initial teacher preparation systems*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/cf74e549-en>
- OECD (2023). *Education policy outlook 2023: Empowering all learners to go green*. OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/education-policy-outlook-2023_f5063653-en.html
- OECD (2024a). *Global trends and the future of education in 2025*. In *Trends shaping education 2025* (pp. 19–55). OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/ee6587fd-en>
- OECD (2024b). *Education policy outlook 2024: reshaping teaching into a thriving profession from abcs to ai*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/dd5140e4-en>
- Oktay, A. (1991). Öğretmenlik mesleği ve öğretmenin nitelikleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(3), 187-193.
- Open Access Theses and Dissertations[OATD]. (t.y.). *Search results for "teacher education" OR "teacher training"*
<https://www.oatd.org/oatd/search?q=%22teacher+education%22+OR+%22teacher+training%22&form=basic&pubdate.facet=2021>
- Orhan, E. E. (2017). Türkiye’de öğretmen adayları aldıkları öğretmen eğitimi hakkında ne düşünüyor? Nitel bir araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 42(189), 197-216. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2017.4661>
- Önen, S., Atlı, H., Yüce, D., Bağır, E., & Doğan, N. (2023). Japonya, Singapur ve Türkiye’nin öğretmen yetiştirme programları. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 9(66), 3149-3159. <http://dx.doi.org/10.29228/JOSH AS.70704>

- Özdemir, S. M. (2016). Öğretmen niteliğinin bir göstergesi olarak sürekli mesleki gelişim. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 233-244.
- *Özen Batun, K. (2022). 1936-2022 yılları arasında beden eğitimi ve spor öğretmenleri yetiştirme programlarının incelenmesi. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Gedik Üniversitesi.
- Özerbaş, M. A., & Safi, B. N. (2022). TIMSS ve PISA’da başarılı olan ülkeler ve türk öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 1960-1992. DOI: 10.29299/kefad.898782
- Özmuş, M. (2012). Öğretmen eğitiminde yaratıcılık ve inovasyon. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(3), 731-746.
- *Öztürk, B. (2022). Cumhuriyet dönemi müzik öğretmenleri yetiştirme programlarına yönelik bir inceleme. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., ... & Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *International journal of surgery*, 88, 105906. <https://doi.org/10.1016/j.ijso.2021.105906>
- Parlar, H., & Halisdemir, M. (2020). Türkiye’de öğretmen yetiştirme alanında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(24), 2674-2696.
- Pata, U. K. (2020). Türkiye’de eğitim ve ekonomik büyüme ilişkisi: Fourier eşbütünlük testi. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 6(2), 175-190.
- Peon, L. C. (2020). Social and affective education in teacher training programs of college professors. *ATENAS*, 3(51), 19-32.
- Safhi, M. Y., Zhou, L., Smith, D. W., & Kelley, P. (2009). Assistive technology in teacher-training programs: a national and international perspective. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 103(9), 562–568. <https://doi.org/10.1177/0145482X0910300907>
- Safran, M. (2014, Mayıs). Eğitim fakülteleri, öğretmen yetiştirme süreci ve yeni arayışlar. *Öğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslar Arası Sempozyumu IV-ISPITE2014*. Hacettepe Üniversitesi.
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-250. <http://doi.org/10.33400/kuje.843306>
- Skinner, B. F. (1958). Teaching machines. *Science*, 128, 969-977. <https://doi.org/10.1126/science.128.3330.969>
- Snyder, H. (2019). Literature review a research methodology: an overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 104, 333-339. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.07.039>
- *Şahin, Ç. (2021). Hizmet öncesi öğretmen eğitiminin mezun istihdam edilebilirlik göstergeleri ve yeterlikler açısından değerlendirilmesi. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- *Şahin, E. (2020). 2006 ve 2018 sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programlarının analizi ve akademisyen görüşleri. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Amasya Üniversitesi.

- *Şimşek Naslı, F. (2023). *Türkiye’de öğretmen yetiştirme sürecine ilişkin öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşleri*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- T.C. Resmî Gazete. (2024, 18 Ekim). *Öğretmenlik Mesleği Kanunu* (Kanun No. 7528). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/10/20241018-1.htm>
- Tarhan, H., Karaman, A., Lauri, K., & Aerila, J. A. (2019). Understanding teacher evaluation in Finland: a professional development framework. *Australian Journal of Teacher Education (Online)*, 44(4), 33-50. <http://dx.doi.org/10.14221/ajte.2018v44n4.3>
- Teo, T. W. & Khoh, R. L. (Ed.). (2015). *Teaching science in culturally relevant ways teaching science in culturally relevant ways: Ideas from Singapore teachers*. World Scientific.
- Tutkun, Ö. F. (2010). 21. yüzyılda eğitim programının felsefî boyutları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 993-1016.
- Tutkun, Ö. F., & Aksoyalp, Y. (2010). 21. yüzyılda öğretmen yetiştirme eğitim programının boyutları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (24), 361-371.
- Uyar, A., & Çiçek, B. (2021). Farklı branşlardaki öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (9), 1-11. <https://doi.org/10.21733/ibad.822410>
- Ünal, L. I. (2005). Öğretmen imgesinde neoliberal dönüşüm. *Eğitim Bilim Toplum*, 3(11), 4-15.
- Ünver, G. (2021). Program çalışmaları için öğretmen eğitimi. *Öğretmen Eğitimi ve Öğretim*, 2(2), 30-55. <https://doi.org/10.55661/jnate.952088>
- Voinea, M. (2019). Rethinking teacher training according to 21st century competences. *European Journal of Multidisciplinary Studies*, 4(3), 20-26. <https://doi.org/10.26417/341umm27o>
- Whiting, P., Savović, J., Higgins, J. P., Caldwell, D. M., Reeves, B. C., Shea, B., Davies, P., Kleijnen, J., Churchill, R., & ROBIS group (2016). ROBIS: A new tool to assess risk of bias in systematic reviews was developed. *Journal of Clinical Epidemiology*, 69, 225–234. <https://doi.org/10.1016/j.jclinepi.2015.06.005>
- Wilson, S. M. (2011). How can we improve teacher quality? *Phi Delta Kappan*, 93(2), 64-67.
- Yaman, B. (2019). Türkiye’de öğretmen yetiştirme ile ilgili yapılan akademik çalışmaların karşılaştırmalı eğitim ile incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science*, 87(87), 240-253. <http://dx.doi.org/10.16992/ASOS.14647>
- Yavuz, M., Özkara, T., & Yıldız, D. (2015). Uluslararası raporlarda öğretmen yeterlikleri ve öğretmen eğitimi. *SDU International Journal of Educational Studies*, 2(2), 60-71.
- Yazçayır, N. & Yıldırım, N. (2021). Öğretmen yetiştirme lisans programları ve öğretmenlik meslek bilgisi alt boyutunun karşılaştırmalı analizi “Türkiye ve Singapur”. *TEBD*, 19(1), 182-218. <https://doi.org/10.37217/tebd.733698>
- Yıldırım, A. (2011). Competing agendas and reform in teacher education. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies (IJOCIS)*, 1(1), 1-17.
- Yıldırım, A. (2013). Teacher education research in Turkey: trends, issues and priority areas. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 175-191.
- Yıldırım, B. (2020). Öğretmen yetiştirme üzerine bir model önerisi: STEM öğretmen enstitüleri eğitim modeli. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (50), 70-98. <https://doi.org/10.9779/pauefd.586603>

- Yıldızhan, B. & Atmaca Aksoy, A. C. (2023). Matematik ve fen eğitiminde öğretmen eğitimi konulu bilimsel yayınlara farklı bir bakış: bibliyometrik haritalama. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(Özel Sayı), 467-496. <https://doi.org/10.51119/ereegf.2023.52>
- *Yılmaz, S. (2020). *Eğitim fakültelerinin kalitesini geliştirme çabaları ve bir model önerisi*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Yükseköğretim Kurulu [YÖK]. (1998). Eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi. Yükseköğretim Kurulu. <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari-mart-1998.pdf>
- Yükseköğretim Kurulu [YÖK]. (2018). *Yeni öğretmen yetiştirme lisans programları*. <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari>
- Yükseköğretim Kurulu [YÖK]. (2019). *Yükseköğretimde Akreditasyon, Tanıma ve Denklik Hizmetleri Daire Başkanlığı*. <https://denklik.yok.gov.tr/akreditasyon-tanima-denklik-nedir>
- Yüksel, S. (2015). Öğretmen yetiştirme politikalarında dönüşüm: 21. yy öğretmenini yetiştirme. *Türkiye Özel Okullar Birliği Dergisi*, 32, 23-28.
- *Zengin, J. (2021). *Geçmişten günümüze fen bilimleri öğretmeni yetiştirme programlarının, öğretmen niteliklerinin analizi ve velilerin istediği öğretmen profilinin tespiti*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Çakıroğlu, E. & Çakıroğlu, J. (2003) Reflections on teacher education in Turkey, *European Journal of Teacher Education*, 26(2), 253-264. <https://doi.org/10.1080/0261976032000088774>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The connection between education and various disciplines (such as economics, sociology, politics, science, and technology) necessitates reforms in education systems due to transformations in these fields (Yazçayır & Yıldırım, 2021). The history, dominant educational philosophy, and cultural and political structure of a country significantly influence the development of its unique education systems (Ministry of National Education, 2015). According to Çelikten et al. (2005), the purpose of education is for individuals to be in harmony with the society and the world around them, enabling them to meet the demands of their time. The economic development of countries is linked to skilled human resources. Karataş and Çankaya (2010) also demonstrate the connection between economic growth and human capital. Apart from family backgrounds, teachers significantly influence students' achievements at school (Hayes et al., 2006). In Turkey, like in many other countries, the teaching profession encompasses several roles. These include meeting social expectations (Ünal, 2005), training qualified personnel, passing cultural values to younger generations, and contributing to the success of educational reform initiatives (Orhan, 2017). The 21st century has brought about a rapid social transformation that emphasizes individuals who are more independent and free. This change has also affected teacher education in Turkey, aiming to train high-quality teachers. Upon examining the literature, it was found that various studies on teacher education and training exist. This study is important because it was conducted systematically and focused on a specific time period. Each analysis and review is designed to provide regular and well-organized information about these studies.

Research in this area also helps to clarify educational reforms in teacher education (Aypay, 2009). The purpose of this study is to systematically examine the research on teacher education available in the YÖK National Thesis Center (YÖK Thesis) from 2020 to 2024.

Method

In this study, we utilized document analysis, which is a qualitative research method. This technique involves collecting, examining, questioning, and analyzing various documents (Sak et al., 2021). A systematic review is preferred over a traditional review because it follows a standardized set of guidelines (Snyder, 2019) and adheres to specific criteria aligned with research questions (Lawson et al., 2015). We examined graduate theses in YÖK Thesis according to the PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) principles (Page et al., 2021).

Discussion, Findings, and Suggestions

Within the study's scope, a search was conducted in the YÖK Thesis database. In accordance with the systematic screening procedures, 24 theses published between 2020-2024 were included in the analysis. An analysis of the distribution of years showed a significant increase in the number of studies in 2020, followed by a gradual decline in subsequent years. Most of the studies were conducted at the master's level, while fewer were carried out at the doctoral level. When the distribution of the fields was examined, it was seen that there were studies in the "Other" level, and these studies were followed by the field of "Social Studies Education." In addition, in the distribution of the disciplines in which the theses were conducted, it is understood that most studies were carried out in the field of "Curriculum and Instruction." Studies on the teacher training process are examined by focusing on "Curriculum and Instruction". The quality of programs will directly influence the standard of education and enhance the teacher training process. The studies examined in this research were conducted at seventeen universities, highlighting a comprehensive evaluation of the teacher training system from various perspectives. There is no significant numerical difference between the studies at the master's and doctoral levels. Predominantly, qualitative research methods were employed in the analyzed studies. Interviews and document analysis were the primary means of data collection. By conducting interviews with different education stakeholders, these studies provide a multifaceted evaluation of teacher training. Research on the teacher training process and teacher training policies from a broad perspective is limited. This implies that the findings from these studies may not be applicable to all teacher training programs. Over the past twenty-five years, research on teacher education has significantly enhanced our understanding of the subject (Hagger & McIntyre, 2000). It is expected that this study will make similar contributions. Teacher education is a crucial topic in the history of education in Turkey. This importance stems from the fact that the success of school programs largely relies on the teachers who implement them (Çakıroğlu & Çakıroğlu, 2003). Each step in the teacher training process significantly enhances teacher quality. The recommendations resulting from the study are as follows: 1. Conducting studies that examine teacher training from diverse perspectives will enrich the field. 2. Furthermore, reviewing graduate theses and literature from various databases will contribute valuable insights to the discipline. 3. A comprehensive evaluation of the teacher training process, conducted over an extended period and at different intervals, is believed to be beneficial for understanding its evolution from the past to the present.